

OLIMPIADA DE LIMBI CLASICE - Ediția a XXXI-a
ETAPA NAȚIONALĂ
3-6 aprilie 2018
ARAD
LIMBA LATINĂ
CLASA a VIII-a

I. 1. Oferiți o variantă de traducere în limba română: (40 p.)

Secvențe din erupția Vezuviului, în ochii unui contemporan

Iam navibus cinis incidebat, calida et densa; iam nigri pumices et igne fracti¹ lapides tecta abrumpebant. Interim e Vesuvio monte multis locis maximae flammae altaque incendia relucebant, quorum² fulgor tenebras noctis accendebat. Tum meus avunculus se quieti dat et quiescit vero quidem somno; deinde flammae flammarumque praenuntius odor sulphuris incolas in fugam vertunt. (Plinius Iunior, *Epistulae*, VI, 16 – text adaptat)

(1) *fractus*, -a, -um = spart, fărâmițat (2) pronumele relativ *qui*, *quae*, *quod* = care (în text, forma este la genitiv plural)

2. Analizați morfologic cuvintele subliniate în text (*nigri*, *tecta*, *relucebant*, *quieti*). Precizați și formele lor de bază (de dicționar). (10 p.)

3. Identificați în text – în cazul în care există – și rescrieți pe foaia de concurs: (2 p.)

a) un adjectiv în cazul nominativ, plural, de genul neutru;

b) o sintagmă adjectiv + substantiv, de genul masculin, numărul singular.

4. Schimbați numărul tuturor cuvintelor din propoziția *igne fracti lapides tecta abrumpebant*. (10 p.)

5. Completați următorul enunț lacunar cu formele pronominale potrivite, ghidându-vă după traducerea dată. Scrieți pe foaia de concurs doar litera corespunzătoare formei cerute și forma pronominală aferentă: (6 p.)

Vesuvii ignis horridus videbatur a) _____ omnibus qui b) _____ tunc eramus, at non avunculo c) _____.

Focul Vezuviului părea cumplit pentru noi toți cei care eram cu tine atunci, dar nu și pentru unchiul tău.

6. Corecți prin rescriere cele două erori lexicale/gramaticale din următorul enunț: (2 p.)

N-ar pare nimănui deloc surprinzător dacă până și el ar primi calificativul „magna cum laudae”.

II. Imaginea alăturată reprezintă bustul unui zeu. Răspundeți cerințelor următoare, referitoare la această imagine: (20 p.)

1. Identificați personajul divin.

2. Explicați reprezentarea bicefală, menționând un epitet cunoscut al zeului, care se potrivește acestei reprezentări.

3. Precizați două funcții pe care le îndeplinea zeul în religia romană.

4. Relatați în câteva rânduri (50-80 de cuvinte) o faptă memorabilă din mitologia zeului, explicând semnificațiile acesteia.

N. B. Se punctează și calitățile de redactare în limba română ale subiectului al II-lea.

OLIMPIADA DE LIMBI CLASICE - Ediția a XXXI-a
ETAPA NAȚIONALĂ
3-6 aprilie 2018
ARAD
LIMBA LATINĂ
CLASA a IX-a

Subiectul I**(50 puncte)**

Se dă textul:

Mons Cevenna, qui Arvernos ab Helviis discludit, durissimo tempore anni altissima nive iter impediabat. Postquam nivem sex in altitudinem pedum summo sudore milites discusserunt, Caesar ad fines Arvernorum pervenit. Celeriter de his rebus fama ac nuntiis Vercingetorix cognoscit; quem omnes Arverni circumsistunt atque obsecrant, ut ¹ suis fortunis consulat. Ille castra ex Biturigibus movet.

(Text adaptat – Caius Iulius Caesar, *De Bello Gallico*, VII, 8)1) *ut* = să (conjunție)

1. Traduceți textul de mai sus. (38 puncte)
2. Analizați morfologic cuvintele subliniate: *qui*, *durissimo*, *his*, *consulat*. (10 puncte)
3. Identificați în limba română câte două cuvinte cu valori morfologice diferite (de exemplu: un substantiv și un adjectiv) al căror etimon (cuvânt de origine) să fie *durissimo* și *cognoscit*. (2 puncte)

Subiectul II**(25 puncte)**

1. Rescrieți textul dat, completându-l cu terminațiile potrivite – vă veți orienta după traducerea de mai jos: (16 puncte)

Hercules vix unum di... erat natus, cum, medi... noct..., Iuno, Iovis uxor, saevissim... serpent... in cubicul... mitti..., ubi infantes dormi....

Hercules de-abia se născuse de-o zi, atunci când, în mijlocul nopții, Iuno, soția lui Iuppiter, trimite niște șerpi foarte cruzi în dormitorul unde dormeau copilașii.

2. Inserați în enunțurile date termenul potrivit din fiecare serie, fără a-i modifica forma: (9 puncte)
- a) *salute, re, mare, die* – Sed omnes Romanae classis naves delevit.
 - b) *consules, fortes, spes, acies* – Miseris civibus salutis non iam est.
 - c) *naves, res, pes, fontes* – Decem inimicorum ... portum oppugnabunt.

Subiectul III**(15 puncte)**

Redactați un eseu, de 100-150 de cuvinte, în care să evidențiați trăsăturile defnitorii ale lui Cincinnatus, model de atitudine civică.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Concurenții pot folosi dicționarul latin - român (sau latin - o limbă modernă).

OLIMPIADA DE LIMBI CLASICE - Ediția a XXXI-a
ETAPA NAȚIONALĂ
3-6 aprilie 2018
ARAD
LIMBA LATINĂ
CLASA a X-a

Subiectul I**60puncte****I.1** Oferiți o variantă de traducere în limba română:**40puncte**

Caesar încheie campania militară din Gallia

Tali modo vastatis regionibus, exercitum Caesar duarum cohortium damno Durocortorum Remorum reducit, concilioque in eum locum Galliae indicto, de coniuratione Senonum et Carnutum quaestionem habere instituit et de Accone, qui princeps eius consilii fuerat, graviore sententia pronuntiata, more maiorum supplicium sumpsit. Nonnulli, iudicium veriti, profugerunt. Quibus cum aqua atque igni interdixisset¹, duas legiones ad fines Treverorum, duas in Lingonibus, sex reliquas in Senonum finibus Agedinci in hibernis collocavit, frumentoque exercitui proviso, ut² instituerat, in Italiam ad conventus agendos³ profectus est.

(C.I. Caesar, *De bello Gallico*, VI, 44)

¹ *quibus cum aqua atque igni interdixisset* = după ce i-a exilat

² *ut* (conjunție) = după cum

³ *ad conventus agendos* = pentru ținerea adunărilor

I.2 Precizați cazul și funcția sintactică pentru cuvintele subliniate în textul de mai sus: *eum*, *indicto*, *sententia*, *legiones*, *Agedinci*. **10 puncte**

I.3 Identificați în text, dacă există, și rescrieți pe foaia de concurs:

10 puncte

- o participială absolută cu predicat exprimat prin verb de conjugarea a II-a;
- un complement circumstanțial de mod;
- un complement circumstanțial instrumental în cazul acuzativ;
- o subordonată relativă reală (determinativă);
- un participiu coniunct (o participială relativă).

N. B. Dacă formele solicitate nu se regăsesc în text, menționați acest lucru în mod explicit.

Subiectul II.**30 puncte**

Traduceți textul de mai jos în limba latină:

După ce a liniștit (*quiesco*) Gallia, Caesar a plecat (*proficiscor*) în Italia. Acolo (*ibi*), aflând (*cognosco*) că printr-o decizie (*consultum*) a senatului tinerii (*iuvenis*) depun jurământul (*coniuro*), a decis (*instituo*) să facă o recrutare (*dilectum habeo*) în întreaga Provincie. Aceste lucruri se transmit (*perfero*) în Gallia Cisalpină. Stimulați (*impello*) de această ocazie (*occasio*), galii, fiind supuși (*subicio*) deja (*iam*) puterii (*imperium*) poporului roman, încep să facă (*ineo*) planuri (*consilium*) de război.

(după C.I. Caesar, *De bello Gallico*, VII, 1)

Observație: Structurile subliniate trebuie traduse prin construcții participiale.

OLIMPIADA DE LIMBI CLASICE - Ediția a XXXI-a
ETAPA NAȚIONALĂ
3-6 aprilie 2018
ARAD
LIMBA LATINĂ
CLASA a XI-a

I. Oferiți o variantă de traducere literară în limba română:**(50 p.)***Valoarea informației*

His de rebus Caesar certior factus et infirmitatem Gallorum veritus, quod sunt in consiliis capiendis mobiles et novis plerumque rebus student, nihil his committendum¹ existimavit. Est enim hoc Gallicae consuetudinis, uti et viatores etiam invitos consistere cogant et quod quisque eorum de quaque re audierit aut cognoverit quaerant, et mercatores in oppidis vulgus circumstiat quibusque ex regionibus veniant quasque ibi res cognoverint pronuntiare cogat. His rebus atque auditionibus permoti de summis saepe rebus consilia ineunt, quorum eos in vestigio paenitere necesse est, cum incertis rumoribus serviant et pleri² ad voluntatem eorum ficta respondeant. Qua consuetudine cognita, Caesar, ne graviori bello occurreret, maturius quam consue[ve]rat ad exercitum proficiscitur. Eo cum venisset, ea quae fore suspicatus erat facta cognovit.

(C. Iulius Caesar, *De bello Gallico*, IV, 5-6)

(1) *his committendum* = că (el) nu trebuie să le încredințeze acestora (spre știință)

(2) *pleri* = plerique

II. Citiți cu atenție textul următor:**(40 p.)**

Incidunt multae saepe causae, quae conturbent animos utilitatis specie, non, cum hoc deliberetur, relinquendane sit honestas propter utilitatis magnitudinem (nam id quidem improbum est), sed illud, possitne id, quod utile videatur, fieri non turpiter. Cum Collatino collegae Brutus imperium abrogabat, poterat videri facere id iniuste; fuerat enim in regibus expellendis socius Bruti consiliorum et adiutor. Cum autem consilium hoc principes cepissent, cognationem Superbi nomenque Tarquiniolorum et memoriam regni esse tollendam, quod erat utile, patriae consulere, id erat ita honestum, ut etiam ipsi Collatino placere deberet. Itaque utilitas valuit propter honestatem, sine qua ne utilitas quidem esse potuisset.

At in eo rege, qui urbem condidit, non item. Species enim utilitatis animum pepulit eius; cui cum visum esset utilius solum quam cum altero regnare, fratrem interemit. Omisit hic et pietatem et humanitatem, ut id, quod utile videbatur, neque erat, assequi posset, et tamen muri causa opposuit, speciem honestatis nec probabilem nec sane idoneam. Peccavit igitur, pace vel Quirini vel Romuli dixerim.

(M. Tullius Cicero, *De officiis*, III, 10)

„Se ivesc adesea multe situații care tulbură sufletele prin aparența utilității, atunci când se deliberează nu dacă se poate renunța la moralitate pentru un avantaj important (întrucât acest lucru este chiar necinstit), ci dacă ceea ce pare util se poate face fără dezonoare. Când Brutus a luat puterea colegului său Collatinus¹, putea să pară că o face pe nedrept; căci Collatinus fusese aliatul și chiar sprijinitorul planurilor lui Brutus la izgonirea regilor. După ce însă conducătorii luaseră hotărârea că trebuie să suprimă rudele lui Superbus, numele de Tarquinius și amintirea regalității, ceea ce era util intereselor patriei devenea atât de moral, încât ar fi trebuit să-i fie pe plac chiar lui Collatinus. Prin urmare, utilitatea a avut valoare din cauza moralității, fără de care nici măcar ea, utilitatea, n-ar fi putut exista.

Dar cu acel rege care a întemeiat Roma lucrurile nu stau la fel. Căci o aparență a utilității i-a tulburat sufletul; fiindcă i se păruse mai util să domnească singur decât cu altul, și-a ucis fratele. A dat atunci uitării și dragostea de frate și omenia, ca să poată dobândi ceea ce părea util și nu era, și totuși a adus în față pretextul cu zidul, justificare improbabilă și nici destul de convingătoare. A greșit deci, fie-mi îngăduit s-o spun cu voia lui Quirinus sau Romulus.”

(1) L. Tarquinius Collatinus (membru al familiei regale a Tarquiniilor), colegul de consulat al lui L. Iunius Brutus

Redactați o analiză literară a fragmentului, în special din perspectiva imaginii controversate a întemeietorului Romei, precum și a raportului utilitate – moralitate. Concentrați-vă asupra următoarelor aspecte: relația *honestas* – *utilitas* în lumina stoicismului; lămurirea paradoxului din exemplul cu Brutus și Collatinus; diferența dintre Brutus și Romulus din perspectiva faptelor menționate în text; comentarea secvenței de text subliniate (*peccavit ... dixerim*).

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Concurenții pot folosi dicționarul latin - român (sau latin - o limbă modernă).

OLIMPIADA DE LIMBI CLASICE - Ediția a XXXI-a
ETAPA NAȚIONALĂ
3-6 aprilie 2018
ARAD
LIMBA LATINĂ
CLASA a XII-a

I. Oferiți o variantă de traducere literară în limba română: (50 p.)

Un deziderat antic: luciditatea și imparțialitatea absolută a judecătorului

Quid est igitur ubi elucere possit prudentia, ubi discerni stultus auditor et credulus ab religioso et sapienti iudice? [...] Fuit, fuit illis iudicibus divinum ac singulare, iudices, consilium, qui se non solum de reo sed etiam de accusatore, de teste iudicare arbitrabantur, quid fictum, quid fortuna ac tempore adlatum, quid pretio corruptum, quid spe aut metu depravatum, quid a cupiditate aliqua aut inimicitii profectum videretur. Quae si iudex non amplectetur omnia consilio, non animo ac mente circumspicet, si, ut quidque ex illo loco dicitur, ex oraculo aliquo dici arbitrabitur, profecto satis erit, id quod dixi antea, non surdum iudicem huic muneri atque officio praeesse; nihil erit quam ob rem ille nescio quis sapiens homo ac multarum rerum peritus ad res iudicandas requiratur.

(M. Tullius Cicero, *Pro Fonteio*, 23-25)

II. Citiți cu atenție următorul text poetic:

Quid dedicatum poscit Apollinem
vates? Quid orat, de patera novum
fundens liquorem? Non opimae
Sardiniae segetes feraces,

non aestuosae grata Calabriae
armenta, non aurum aut ebur Indicum,
non rura, quae Liris quieta
mordet aqua taciturnus amnis.

Premant Calena falce quibus dedit
Fortuna vitem, dives et aureis
mercator exsiccet culillis
vina Syra reparata merce,

dis carus ipsis, quippe ter et quater
anno revisens aequor Atlanticum
inpune: me pascent olivae,
me cichorea levesque malvae.

Frui paratis et valido mihi,
Latoë dones, at, precor, integra
cum mente, nec turpem senectam
degere nec cithara carentem.

Ce-i cere lui Apollo, când sfânt lăcaș
i se consacră? Ce-i cere bardul, în timp ce varsă
vinul nou din cupa sfântă? Nu mănoase
grâne-n Sardinia cea îmbelșugată,

nici grasele cirezi din Calabria
fierbinte, nici aur indic sau fildșuri,
și nici câmpia-n care Liris
mușcă tăcut cu domoala-i apă.

La Cales îngrijească-și pământul, cui
i-a dat o vie Soarta, iar negustoru-avut
din cupele de aur să soarbă
vinuri schimbate pe mărfuri scumpe,

iubit de zei fiind, căci de multe ori
pe an revede marea Atlantică
nepedepsit. Eu doar măslina
vreau și cicori și ușoare nalbe.

De-avutu-mi să mă bucur voinic la trup,
Apollo, dă-mi, te rog, și întreg să fiu,
la minte, nici bătrân să n-ajung
dezgustător sau lipsit de liră.

Redactați o analiză literară a versurilor propuse, din perspectiva curentului filosofic reflectat de ideile poetice. Veți avea în vedere următoarele aspecte: (40 p.)

- recunoașterea autorului, a operei și a curentului filosofic reflectat de ideile poetice
- comentarea ideilor poetice, prin raportare la principiile etice ale curentului filosofic identificat
- ilustrarea ideilor poetice prin referiri pertinente la simboluri/imagini poetice/cuvinte-cheie din text
- identificarea a cel puțin trei elemente stilistice semnificative și comentarea rolului lor în construcția ideilor textului

Nu vor fi punctate informațiile de ordin general, referitoare la tema autor/operă, decât în măsura în care clarifică ideile poetice din textul dat și nu înlocuiesc interpretarea propriu-zisă a acestora.

Nota bene! Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul de lucru efectiv este de 3 (trei) ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Concurenții pot folosi dicționarul latin - român (sau latin - o limbă modernă).